

Nieuwsbrief van KNNV afdeling Den Haag

Nummer 240, april 2026

Beestjes van de maand maart: Vedermotten

Pagina 2. Anna Kreffer

Beeldverslag paddenstoeleninventarisatie van de Waalsdorpervlakte

Pagina 4. Eke van Batenburg

Vogelexcursie 7 maart Driemanspolder

Pagina 5. Lis Stolp

Excursie 24 januari Starrevaart en Leidschendammerhout

Pagina 8. Loet Mischgofsky-Smit

En Verder:

Tijdreis op de fiets..6

Verslag excursie strand 18 februari..7

Boek van de maand..9

Foto van de maand.. 10

Agenda..10

Contact bestuur en werkgroepen..12

Deze Nieuwsbrief verschijnt gewoonlijk maandelijks rond de 1^e van die maand. Leden KNNV afdeling Den Haag ontvangen een e-mail met kleine toelichting als een nieuwe Nieuwsbrief op deze website staat. Als je steeds bij het verschijnen van een Nieuwsbrief zo'n bericht wilt blijven ontvangen hoeft je niets te doen. Wil je de meldingen over de Nieuwsbrief van KNNV Afdeling Den Haag niet ontvangen of juist weer wel? Vul dan "[Het formulier](#)" op de pagina Nieuwsbrieven in.

Beestjes van de maand april: vedermotten en de winde- vedermot

Tekst: Anna Kreffer
Foto's: Hans van Helden

Hoefbladvedermot

Vedermotten hebben een bijzondere T vorm als ze rusten. Vorige week zat er een windevedermot op onze buitendeur. Het witte diertje viel op de donkere deur nogal op. Het is ook niet de eerste keer dat ik er een op de deur zie. Terwijl de planten waar de rupsen op leven voor zover ik weet niet in de buurt staan.

Vedermotten

Vedermotten, Pterophoridae, hebben vleugels met vele insnijdingen en lijken daardoor op een veer. De motten variëren in grootte, kleur en plaats van voorkomen. Vedermotten zijn het hele jaar te zien, de meeste vliegen in juni en juli. Zowel de windevedermot, *Emmelina*

monodactyla, als de scherphoekvedermot, *Amblyptilia acanthadactyla*, overwinteren als vlinder in Nederland.

De mottenboeken van Tymo Muus beschrijven meer dan 40 soorten. Daarvan zijn een aantal niet in Nederland waargenomen, maar wel in België, of erg zeldzaam.

Vedermotten zijn geen sterke vliegers en zij vliegen meestal ook niet ver.

Windevedermot

De windevedermot, *Emmelina monodactyla*, heeft een spanwijdte van 12 - 27 mm. De kleur varieert van wit of lichtgrijs, licht grijsbruin, beige of okerbruin. De soortspecifieke geur-

Sneeuwwitte vedermot

Windevedermot

Scherphoekvedermot op ruit

stoffen bevinden zich aan de onderkant van de vleugels. Sommige exemplaren zijn eenkleurig, andere hebben een vlek of stip. Ze hebben een rij zwarte stippen op het achterlijf en in rust een sterk ingerolde vleugel, de meest overtuigende T van alle vedermotten.

De rupsen zijn harig. De beharing biedt bescherming tegen predatie en waterdruppels. Ze zijn groenig van kleur met een wit-bruin-witte band midden op de rug. Ze verpoppen op de plant.

Leven

Windevedermotten hebben drie generaties is één jaar, de vlinder overwintert. Na paring worden eitjes afgezet op de waardplanten. De rups in te vinden van mei tot oktober. De rups eet van bladeren en later ook de bloem van haag - , akker - en zeewinde.

Waar te vinden?

Vedermotten komen in ons hele land voor en zijn ook het hele jaar te zien, zowel in het buitengebied als in de stad.

Muizenoorvedermot

Windevedermot in kozijn

Gezien? Nieuwsgierig?

Heb je een (winde)vedermot gezien? Laat het ons weten! Zet je vondst op waarneming.nl. Voor een plekje in de nieuwsbrief, stuur je foto met plaats en datum naar onderstaand mailadres.

Wil je meer weten of dit of een ander diertje?

We horen het graag:

voorzitter@den-haag.knnv.nl

Hoefbladvedermot

Beeldverslag paddenstoeleninventarisatie van de Waalsdorpervlakte

Foto's: Eke van Batenburg

Meidoorndonsvoetje
Tubaria dispersa

Beukendopgeweizwam
Xylaria carpophila

Tweekleurig elfenbankje
Gloeoporus dichrous

Korreltjeszwam
Bulbillomyces farinosus

Grijswitte karafjeszwam
Cytospora nivea

Dofpaars wolschijfje
Lachnella albviolascens

Twijgshoteltje
Calycina vulgaris

Draadsporig stengeltongetje
AcrospERMUM compressum

Zwart draadwatje
Trichia botrytis

Dennennaaldspleetlip
Lophodermium pinastri

Met vriendelijke groet.....Eke

Kluten. Foto: Marijke Ammerlaan

Excursie 7 maart naar Nieuwe Driemanspolder

Tekst: Lis Stolp

Het is 7 maart 2026 en we bezoeken de Nieuwe Driemanspolder (N3MP). Het er staat een windje uit Noord-westelijke richting, het is mistig en koud.

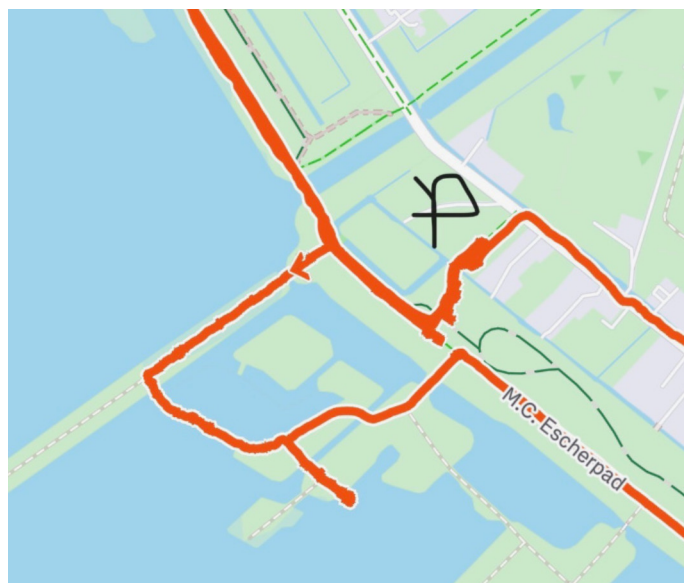
We verzamelen om 9:00 uur op het parkeerterrein naast restaurant De Raaf en lopen een stukje langs de dijk alvorens wij het gebied (zie kaartje) in gaan. We zijn met ons 4-en en zien vanaf de dijk al meteen wat leuke soorten als rietgors, pijlstaart, slobbeend, krakeend en kokmeeuw. Vooral de rietgorzen zijn in grote aantallen gearriveerd en we zijn snel gewend aan het vertrouwde riedeltje.

We lopen een kleine lus in het gebied en zien een aardige groep grutto's, een fuut in winterkleed, graspieper, torenvalk en diverse soorten eenden.

Om 11 uur hebben we het koud en gaan naar Hoeve Kromwijk voor koffie, thee en warmte.

Wulp in de mist

Daarna lopen we naar het Buytenpark, een heel andere biotoop waardoor het aantal waarnemingen en soorten aardig oploopt. Op de valreep zien we ver weg

Mandarijneend en soepeenden. Foto: Lis Stolp

Grutto's. Foto: Lis Stolp

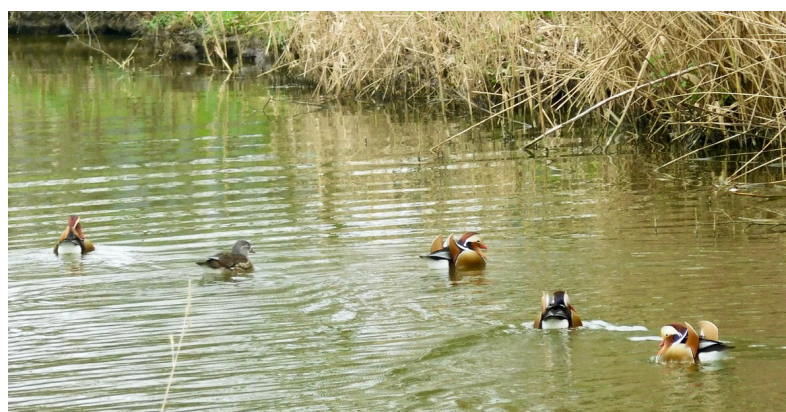
Heggemussen tussen de bramen. Foto: Lis Stolp

Steenuil. Foto: Lis Stolp

in een weiland een foeragerende wulp. Er zullen er vast meer hebben gezeten, maar het zicht was echt slecht door de mist. We hielden het voor gezien en gaan terug richting de parkeerplaats, waar we nog even op zoek gaan naar een steenuil, die zich zowaar goed laat zien. Heel leuk.

Het is 15:00 uur en iedereen keert moe en voldaan huiswaarts. We zagen zestig soorten, inclusief exoten.

Mandarijneenden. Foto: Marijke Ammerlaan

Tijdreis op de fiets met Bart Achterkamp

Zaterdag 11 april 2026, 10.00 – 14.00 uur, eventueel 15.00 uur.

Fietstocht, met een aantal stops.

Maximaal 10 deelnemers, aanmelden bij voorzitter@den-haag.knnv.nl.

Na aanmelding ontvang je het vertrekpunt. 150 jaar geleden was Den Haag een kleine stad en Voorburg een dorp, beide omgeven door uitgestrekte polders met grasland vol bloemen en duizenden slootjes.

Nu is bijna alles op de schop gegaan. Op <https://www.topotijdreis.nl/> zijn nog enkele

snippers vinden waar de sloten niet zijn vergraven. Heeft de tijd hier stil gestaan? Staan hier nog de nazaten van de oude graslandflora langs de slootjes? Dat willen we uitzoeken. Hard bewijs gaan we niet vinden, maar wat geeft het, het is toch interessant. De fietstocht begint bij de grootste snipper op Voorburgse grond: de Vlietweiden. Daarna fietsen we naar plekjes die er op de kaart veelbelovend uitzien, zoals MEC Reigersbergen. Neem je Flora meeCocons purperslak

Week van de biodiversiteit in mei – 125 jaar KNNV

Van 15 tot en met 25 mei. Tien dagen om te laten zien wat onze vereniging allemaal doet. Natuurlijk vragen we onze werkgroepen om een activiteit voor nieuwe mensen. Leden worden in dit jubileumjaar speciaal uitgenodigd om iets te laten zien. Laat weten of je iets wil doen, laten zien en of je hulp nodig hebt voor de organisatie. Deze tiendaagse is ook een goede aanlei-

ding om elkaar op te zoeken en te bedenken hoe de komende 125 jaar eruit kunnen zien. We gaan met elkaar ontdekken: Waarom ben jij lid van de KNNV? Wat vind jij belangrijk in/met/voor de natuur. Wat is nodig om dat te bereiken? Hoe kunnen we onze vereniging daarvoor inzetten? Interesse? Voorzitter@den-haag.knnv.nl of bel: 06 2641 7137

Verslag strandexcursie van 7 maart 2026

Tekst en foto's: Anna Kreffer

Na de enkele warme dag was het nu kil en mistig, toch was het een mooie en gezellige zoektocht. Wat opviel was het grote aantal aangespoelde doubletten, schelpen die met beide helften nog aan elkaar zitten en dus vers. Als altijd veel Amerikaanse zwaard-scheden, ook vele halfgeknotte strand-schelpen, tapijtschelpen, wat Amerikaanse boormosselen en, van beide één exemplaar: witte dunschaal en rechtsgestrepte plat-schelp.

Purperslak

Bijzonder was de vondst van een (leeg) eicocon van de purperslak (*Nucella lapillus*) in een bos zeedraad, zo'n eicocon kan meer dan 500 eitjes bevatten. Purperslakken hebben zwaar te lijden gehad van aangroei-werende middelen voor schepen die sinds 1970 werden gebruikt. Meerdere soorten, maar vooral purperslakken zijn gevoelig voor de stof tributyltin in die verf. Al bij geringe concentraties ontwikkelen vrouwe-lijke dieren mannelijke geslachtsorganen, waardoor ze onvruchtbaar worden. Na 1990 is het gif deels verboden en kon de purper-slak zich wat herstellen, vooral bij Zeeland. Daar heb ik vele slakken en ook de eicocons gevonden. Het zeedraad wat we vonden is mogelijk uit Zeeland komen drijven. De kleur van de slakken is variabel: wit, bruin en gestreept. Ze leven op hard sub-straat zoals stenen van dijken. Eieren worden aan de onder- of zijkant van stenen afgezet in flesvormige cocons. Purperslakken eten mosselen en zeepokken en zij worden gegeten door krabben, zee-sterren en vogels.

Purperslakken op de dijk bij Westkapelle

Cocons purperslak

Eipakket purperslak

Excursie 24 januari 2026 Starrevaart en Leidschendammerhout

Tekst: Loet Mischgofsky-Smit

Onder leiding van Els Kempen en Jola Gerbrands maken we op deze bijzonder zonnige dag een prachtige wandeling met zeven deelnemers. Na de koffie op Park Duivenvoorde lopen we naar en om de vogelplas Starrevaart en door een stuk van de Leidschendammerhout. We spotten heel wat vogels, o.a. krakeend, een ooievaar op zijn nest, wintertaling gehoord en gezien, hele wolken van opvliegende en rustende kievieten, tafeleenden, bergeend, slob-eenden en natuurlijk meerkoeten en futen. Maar het meest bijzondere was toch wel dat we twee waterrallen te zien krijgen, aanvankelijk verscholen in het riet maar na enig geduld heel goed zichtbaar aan de waterrand.

Ozonium

We hebben in het Leidschendammerhout ook mooie paddenstoelen gespot: geweizwam, fluweelpootjes, grijze buisjes-

De Starrevaartplas.

Foto:

Loet Mischgofsky

Op zoek naar de waterrallen die we eerst alleen hoorden

Foto: Marijke Ammerlaan

*De waterral, ook gespiegeld in het water.
Foto: Marijke Ammerlaan*

zwam, gele korstzwam, echt judasoor, paarse knoopzwam, eikeschorsschijfjes, papierzwammetjes, kopjesbekermos en, best bijzonder, ozonium. Ozonium is een luchtmycelium, een viltachtige mat van borstelige haren.

We hebben genoten.

*Het papierzwammetje.
Foto: Loet Mischgofsky*

Boek van de maand **Handboek Motten**

Alle microvlinders van
Nederland en België,
Set, deel 1 en 2

Auteur Tymo Muus
Prijs leden € 89,95;
niet-leden € 99,95

Microvlinders zijn nachtvlinders en erg belangrijk voor biodiversiteit en kringloop. Ze bestuiven, eten en worden gegeten, een onmisbare schakel en nog mooi ook. In deze boeken een compleet en actueel overzicht van alle motten in NL en België. Per soort is beschreven waar en wanneer je vlinder en rups kunt vinden, hoe ze leven en hoe ze eruit zien. Tymo Muus is natuurfotograaf en biologie-docent. Hij bestudeert en fotografeert

nachtvlinders en kweekte honderden soorten in zijn wilde plantentuin, waar hij hun hele levens-cyclus volgt, van rups tot vlinder. Met dit boek

wil Tymo het vooroordeel dat motten grijze kledingvreter zijn doorbreken en laten zien hoe prachtig én belangrijk ze voor de natuur zijn

Natuurboeken zijn een fijn cadeau voor jezelf of familie en vrienden. Leden van de KNNV krijgen 10% korting. Bestel via de afdeling: makkelijk, geen verzendkosten en je steunt de afdeling! Bestel bij: boeken@den-haag.knnv.nl.

Foto van de maand

20 Maart 06.30 uur, zonsopkomst met meeuw op schoorsteen op de uitkijk voor een hapje.
De plaat is gemaakt door Anna Kreffer

Agenda

Geen lid? Ga eens mee om kennis te maken.

- ▶ Meerijden in auto? Afrekenen met chauffeur aan eind van excursie à €0,10/km
- ▶ Deelname altijd op eigen risico.
- ▶ Meenemen van honden of andere huisdieren is niet toegestaan.
- ▶ Info: Ineke Gilbert, 06-440 69 099, inekegilbert@ziggo.nl

!

▶ **Donderdag 16 april 2026 Ochtendexcursie Westduinen**

Het is voorjaar! De kans is groot dat de nachtegaal nèt terug is uit het zuiden en dat we hem horen zingen! Veel planten komen op, bomen bloeien. Duur excursie: ca drie uren. Horeca: koffie kan bij een strandtent. Meenemen: verrekijker, vogel-, plantenboek, zonnehoed, regenkleding en geschikt schoeisel. Hier zijn veel zandpaden. Verzamelen: 10:00 uur, bij keerlus eindpunt lijn 12, Markenseplein, Scheveningen. Bus 22 stopt hier ook. Betaald parkeren. Organisatie: M.O.

▶ **Woensdag 15 april 2026, 09.00 uur Strandexcursie**

We lopen langs de eb-lijn heen en terug langs de vloed-lijn. Vondsten bekijken en napraten bij strandtent The Coast. Het duurt bij elkaar ongeveer twee uur. Vertrekpunt: Strandopgang Molenslag, Monster, bij de fietsenstalling. Opgang strand,

kruising Molenslag x Zandmotorpad. Niet bij de autoparkeerplaats.

Iedereen is welkom om mee te zoeken, maar geef je op om op de hoogte te blijven van eventuele wijzigingen.

Aanmelden en info: strand@den-haag.knnv.nl

► **Zaterdag 18 april Singelpark Leiden.**

Wandeling van ongeveer 7 km gaat om het oude deel van Leiden. Er is veel te zien. Statige bomen, heesters, bloemperken. Horeca in Hortus Botanicus.

Verzamelen: 9:30 uur in de hal van station Den Haag Centraal bij de boekwinkel. Trein vertrekt 9:47 uur, aankomst 9.58 uur in Leiden Centraal. Laat ons weten dat je gaat en hoe je reist.

Aanmelden: Jola Gerbrands gerbrands1@ziggo.nl, 070 3201485 of Mies Eveleens, 015 2571535.

► **Zaterdag 2 mei Dagexcursie Duin en Kruidberg**

Deze wandeling van 10 km gaat door het mooie duingebied Duin en Kruidberg. De wandeling kan worden ingekort. Horeca: begin en/of eind wandeling.

Verzamelen: 9:20 uur in de hal van Den Haag Centraal bij de boekhandel, trein vertrekt om 9:31 uur. We lopen vanaf station Santpoort Noord naar het beginpunt.

Organisatie: Els Kempen 06 45833327 en Jola Gerbrands 070 3201485 of gerbrands1@ziggo.nl

Foto: Jola Gerbrands

► **Zaterdag 23 mei Westerpark en Buytenpark te Zoetermeer.**

De wandeling van 9 km langs mooie gebieden met ratelaar, orchideeën en vergezichten begint bij tramhalte Zoetermeer/Driemanspolder. Zij gaat eerst door het Westerpark, . vervolgens lopen we door het Buytenpark naar station de Leyens. Vandaar met de

Randstadrail terug naar station Driemanspolder. Horeca: halverwege de wandeling.

Verzamelen: 9:30 uur in de hal van Den Haag Centraal bij de boekhandel, Trein vertrekt om 9:40 uur, aankomst in Zoetermeer om 9.55 uur.

Randstadrail 3 of 4 of met de auto kan ook. Laat in dat geval even weten dat je komt. Organisatie: Els Kempen 06 45833327 en Jola Gerbrands 070 3201485 of

gerbrands1@ziggo.nl

► **Van 15 tot en met 25 mei, Week van de biodiversiteit in mei – 125 jaar KNNV**

Tien dagen om te laten zien wat onze vereniging allemaal doet. Info op [pagina 6](#).

► **Zaterdag 5 september 2026 Feestdag & receptie**

Ter ere van 125 jarig bestaan KNNV. Zet alvast in je agenda.

Kopij voor de nieuwsbrief: vóór 23^e van de maand

Altijd leuk om jouw avonturen met beestjes, planten en zwammen, liefst voorzien foto's, te delen met anderen. Stuur jouw *eigen* foto's plus en een verhaaltje vóór de 23^e van de maand naar de redactie. 300-400 Tekens is al mooi, meer mag ook. Pluk geen foto's of teksten van het internet: op zowel foto's als tekst zitten [auteurs-rechten](#), een boze fotograaf of schrijver stuurt de redactie een flinke rekening. Zend jouw foto's apart, met bijschrift naar de redactie en vermeld ook de maker.

Tip: Gebruik het bijschrift als naam van de foto.

Gebruik geen appjes om de foto's samen te voegen tot een collage: op plaatjes gemaakt met een app kunnen rechten van de app-makers zitten. Zend de originele foto's, niet reeds gecomprimeerde exemplaren.

Tip: Schrijf in de OTT of OVT, dat leest lekker vlot weg.

Mail kopij naar: redactie@den-haag.knnv.nl
Heb je veel foto's? Neem dan contact op met de redactie voor www.swisstransfer.com

Contactgegevens voor bestuur en werkgroepen KNNV afdeling Den Haag

► Voorzitter

Anna Kreffer: voorzitter@den-haag.knnv.nl

► Secretaris

Ton Huijbregts: secretaris@den-haag.knnv.nl

► Penningmeester

Anneke Wagner penningmeester@den-haag.knnv.nl

► Ledenadministratie

Anneke Wagner: ledenadministratie@den-haag.knnv.nl

► Natuurbescherming

Niek Joanknecht: tel. 06-387 56 337 / natuurbescherming@den-haag.knnv.nl

► Bomenwerkgroep

Coördinator Hilde Küpfer: / bomen@den-haag.knnv.nl

► Paddenstoelenwerkgroep

Coördinator Kees Pincer, tel. 06-337 73 176 / paddenstoelen@den-haag.knnv.nl

Kijk voor de agenda met inventarisaties en excursies op de pagina van de [paddenstoelenwerkgroep](#)

► Plantenwerkgroep

Coördinator Vacature: / planten@den-haag.knnv.nl

► Werkgroep Zoetermeer, planten

zoetermeer@den-haag.knnv.nl

► Lichenenwerkgroep

Info: Pieter Drenth: lichenen@den-haag.knnv.nl

► Vogelwerkgroep

Info: Marijke Ammerlaan: tel. 070-387 11 87 / vogels@den-haag.knnv.nl

► Nachtvlinderwerkgroep

Info: Sjoerd Groos: nachtvlinders@den-haag.knnv.nl

► Insectenwerkgroep

Info: Alexander Deelman, 070-350 24 93 / insecten@den-haag.knnv.nl

► Strandwerkgroep

Anna Kreffer: strand@den-haag.knnv.nl

► Webmaster van onze afdeling

Dick Gerbrands: webmaster@den-haag.knnv.nl

► Bestellen boeken van de KNNV-uitgeverij

boeken@den-haag.knnv.nl